

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 22. SIERPNIĄ 1797 R. WE WTOREK.

Z Wiednia 22 Sierpnia.

Gazeta dzisiejsza dworska nie szczególniejszego nie zawiera, donosi tylko o dawnych ofiarach patryotycznych w miesiącu jeszcze Maiu od mieszkańców miasta Gratz uczynionych, tudzież o sprawionych w Inspruck exekwiach za poległych Tyrolczyków. — O negocyacyach pokoju nie wcale nie donosi.

Z Londynu 4 Sierpnia.

Sekretarz Legacyi Lorda *Malmesbury* P. *Wesley*, który tu z *Lille* przybył, już tam więcej nie powroci, lecz jako sekretarz brata swego Lorda *Mornington* do Indjow wschodnich popłynie. — Depesze pomienioney Legacyi, przechodziły dawniej przez różne departamenta, teraz oddawane są prosto. Ministrowi gabinetu i obydwom podsekretarzom interesow zagranicznych, gdyż spostrzeżono, że niektóre rzeczy prędzej do wiadomości publiczney dochodziły, niżeli rząd sobie życzył.

W ostatnią niedzielę tak wielki w okolicach *Jarmouth* grad padał, że się równał kurzym iałom, przez co zboże potłuczone zostało, na morzu pewnie znaczna także była burza. — Gdy dotychczas wielu maytkow Amerykańskich służących na okrętach tej Rzpltey przez Anglikow gwałtem do służby morskiej wojenney brano, bez względu w wielu zdaniach na prawne protokcyjne zaświadczczenia, przeto admirał *Parker* komenderujący Angielską flotą przy *Jamaice* wydał rozkaz zabraniający tego.

Familia Krolewska szczęśliwie w poniedziałek do *Weymouth* przybyła. Witano ją wystrzałami z armat wojennych okrętow i artylleryi lądowej. — Król wkrótce potym w przytomności Generałow *Manners* i *Garth* odprawił rewia z regimentow milicyi w obozie przy *Wyke* stojących. — Miasto *Weymouth* było wieczorem illuminowane. — Król kąpień morskich używać zaczął.

Gdy we Wtorek Xiężna *Wallis* z Londynu do pomieszkania wiejskiego w *Charlton*, przy *Greenwich* iechała, dwa powozy do najeścia o iey karete tak uderzyły, że przednie konie pomięszały się z sobą, masztalerz Xiężny spadł z konia i sama Xiężna ze strachu zemdlęła, wkrótce jednak przyszła do siebie zapewniona będąc, że żadney szkody nie było. — Xiężna ta wyjeżdżając, od złych ludzi po kilkakrotnie znieważona została, z czego publiczność lubiąc ją bardzo okazała nieukontentowanie.

Francuzi zabierają teraz w Indjach zachodnich wszystkie Amerykańskie okręty, które tylko napotykaią.

Człirech na śmierć skazanych maytkow z okrętu *Beaulieu*, wczoray na nim exekwowano i w *Deal* pogrzebano.

W *Gibraltarze* stosownie do ostatnich rapportow pod d. 10 Lipca wiele jeszcze baterji nasi wysypnia.

Portugalska powracająca flotta kupiecka szczęśliwie do naszych portow zawinęła.

Admiralicya wydała rozkaz budowy

nia 3 nowych liniowych okrętów, każdy o 98 działach.

W *Marocco* wojna domowa trwa ciągle. *Mulley Solymán* wraz z bratem swoim *Muley Taib* na czele 90,000 ludzi ku *Marocco* pomarszerował, dla zrzucenia tam z tronu trzeciego brata *Ben Dris*.

W *Norwich* przyjaciele korespondującego towarzystwa spokojnie swoje zgromadzenie odprawili. — Doniesienia w niektórych dziennikach znajdujące się, że *Xiążę Bedford* potajemnie wojska werbować kazał i 10,000 sztuk ręcznej broni kupić zalecił, wcale się z prawdą nie zgadzają.

Względem negocyacji pokoju żądanych wiadomości nie mamy.

Z *Lizbony* pod d. 10 Lipca pisano: „Z ukontentowaniem ale nie bez bojaźni mowimy tu o bombardowaniu przez Anglików portu *Cádiz*. Jako nieprzyjaciele Hiszpanii cieszyć się z iey miszczenia możemy, lecz się obawiać wypadu, abyśmy na siebie zemstę Hiszpanów i Francuzów razem nie ścignęli — Krotko przed rozpoczęciem bombardowania, mały Hiszpański statek zaczepił wojenny Anglików okręt, ten uganiał się za nim aż do *Cádiz*, a słaby ogień z baterji tego portu, dał myśl Admirałowi *S. Vincent* do iego atakowania. — Mniemamy, że wojsko Angielskie tu będące, kampanją tegoroczną tak jako zaczęło, równie i skończy w obozie założonym na dole południowej góry, gdzie niezmiernie upały, pomieszanie umysłu między żołnierzami sprawia.

Flotta kupiecka z *Portsmouth* do *Indiów* zachodnich przeznaczona wypłynąwszy na morze pod konwojem fregaty *the Tames* szczęśliwie do *Madera* przybyła, a potym d. 29 Czerwca w dalszą drogę wyszła pod żagle. — Lifty z wysp

Antylskich donoszą, że tam wszystko jest spokojnie. Na flocie, która z tamtąd przybyła, znajdował się Pułkownik *Abercrombie* i onegdaj oddał Ministrowi depesze od Generała tegoż nazwiska. W *Indyach* zachodnich uformowano korpus jeden wojska z *Murzynów*, z czego rząd tutejszy bardzo będąc niekontent, głośno temu przyganił. — W tym miesiącu wysłany będzie kurjer łodem do *Indyów* wschodnich. Gdy lud za *taxe* na zegarki zemścić się inaczey nie może, wymyśla przynajmniej różne piosneczki przeciw Ministrowi *Pitt*: w jedney z nich jest wyrażono; że wkrótce *Tamize* w butelki kwartowe ścignąć każe i tak wodę sprzedawać będzie.

Z *Paryża* 4 *Sierpnia*.

Gen: *Menou* zastępuje Gen: *Hedonville* w komendzie jedney dywizji naszego wojska. — Wczoraj przyprowadzono do *Conciergerie* niejakiego *Daštils*, który jako herszt *Kompanii* zwanej *Jezusa* w *Lugdunie* na rozkaz rządu był aresztowany. — Minister interesów zagranicznych Ob: *Talleyrand Perigord* żądał pozwolenia od Dyrektoryatu do organizacyi swego departamentu na inny sposób. — Nowy Minister *Marynarki Pleville Pellay* tudzież i inni nowi iego koledzy, wiele osób z departamentów swych oddaliwszy inne na ich miejscach poosadzali. —

Na Angielskim pakiebotcie do *Cuxhaven* przeznaczonym, a od kapra naszego *le Petit Diable* wziętym, znajdował się kurjer Angielski z urzędowymi depeszami. — Minister wojny Ob: *Scherer* wysłał na różne trakty officerów do wojska w okolice *Paryża* ciągnącego z przepisaną dla nich inną do marszu drogą.

W *Mowie*, którą Gen: *Angereau* miał w dniu uroczystości 14 Lipca do żołnierzy swojej dywizji znajdowało się: „Oby iskra świętego ognia, który nas o-

żywia, zapaliła tych młodych Sybarytow, którzy nie mają ani cnoty, ani oyczyzny, i u których miękkość i egoizm głos hono-ru przytłumiła. Kolledzy! jeżeli bez-czelne fakcye prawa nasze gwałcić odwa-żają się, jeżeli się ośmielono targać na konfitytucyą, którąście przyjęli, gdyby zwyciężkim waszym rękóm zagrozić chcia- no kajdanami, gdyby w reszcie zuchwałość tak daleko doszła, iżby albo rząd dawny albo terroryzm przywrócić zamysłano, to dla nas, jako wiecie, żaden inny wy- bor nie zostanie, jak wolność lub śmierć. Z tego widać, piszą tutajsze dzienniki, jaki duch w armii Włoskiej panuje.

Donieśliśmy dawnicy, że kapitan *Sourcouf* kommanderujący okrętem *Emilie* o dwóch armatach i 25 ludziach, zabrał w Indiach wschodnich z nadzwyczajną odwa-żą 5 wielkich Angielskich okrętów i Angielską fregatę o 36 działach. — Zdoby- czy tej trybunał w *Isle de France* przy- znać mu nie chciał, gdyż pomieniony ka- pitan przywileju do kaprowania nie miał. Rada jednak 500 uchwaliła onegdaj, że mu się ta zdobycz za rycerkie postępo- wanie sprawiedliwie należy. —

Dyrektoryat przesłał do ciała pra- wodawczego pismo Ministra wojennego Gen: *Scherer*, w którym jest wyrażono, że stosownie do zalecenia władzy wyko- nawczej 2,000 jazdy, 6,000 piechoty, i 1,000 artylerzystów od armii *Sambry* i *Mozy* w okolice *B eslu* posyła, a pozosta- łą część, jeżeli się ta w bliskości *Paryża* znajdzie (niektóre dzienniki piszą, że 15,000 wynosi) odeszle do wojska *Sam- bry* i *Mozy*, a Gen: *Hoche* zalecił uzupeł- nienie tego.

Rada dawnych potwierdziła rezolu- cyą rady 500 zabraniającą wojsku zbliżać się do pewney odległości *Paryża*. —

Gazeta Londyńska *Morning Chroni-*

cle pod datą 28 Lipca zawiera w sobie: „Cotyłko Rzplta Francuzka posiada wiel-kiego, dzielnego i w różnym rodzaju utalentowanego, to wszystko składa no- we iey Ministerium. Dyrektoryat wyk- zmianą tą ziednał sobie potęgę patryotow- naywiększą mających energią i siłę mo- ralną ludzi roztropnych i umiarkowanych. „

Z *Amszterdamu* 8. *Sierpnia*.

Flotta nasza jeszcze jest w *Texel*. — Rząd nasz odebrał urzędowe doniesienia z *Batavia* do d. 8 Marca dochodzące. Mia- sto było przez nowe fortyfikacye od wszel- kiej napaści zabezpieczone: w magazy- nach znajdowało się towarów Indyjskich więcej jak za 50,000,000 złotych Hol: (166,666,666. zł: 20 gr: Pol.) tak kom- panii Hollenderskiej jako i prywatnym osobom należących się. — Kontr-Admirał *Serecy* właśnie z *Isle de France* i *Reu- nion* z eskadrą swoją tam przybył. Ce- sarz na wyspie *Jawa* niechce mieć Angli- kow w swoim sąsiedztwie i ofiarował kom- panii naszey 30,000 wojska w przypadku gdyby Anglicy attakować tam naszą osa- de zamysłali.

Głosy dziś rano na tutejszym zgromadzeniu pierwiastkowym dawane wzglę- dem konfitytucyi, były po większey czę- ści za iey odrzuceniem, co się wieczorem stanie w następującym liście doniesiemy.

Maiemamy powszechnie, że pokoy między Rzplta Francuzką i Cesarzem bli- ski jest barazo ukonczenia, lecz względem negocyacyi z Anglią w *Lille*, nie masz po- cieszałających nadziei.

Z *Hagi* 8. *Lipca*.

Dziś wszystkie zgromadzenia pier- wiastkowe ludu Batawów są zatrudnione dawaniem głosów względem przyjęcia lub odrzucenia konfitytucyi, co razem w 125 dystryktach na ktore Rzplta nasza jest po- dzielona odprawia się. Podchlebiamy spo-

bie, że stosownie do odezwy przez konwencyą d. 4. t. m. wydanej zawierającej w sobie przestrogi względem wszystkich fakcyi i intryg, dobry porządek zachowany wszędzie zostanie, lubo od niejakiego czasu różne pisma spostrzegać się dały zachęcające do odrzucenia konfytucyi. Natłokowy wypadek wszystkich uwaga jest zwrócona. Niecierpliwości jednak naszej nie możemy w tym tygodniu zaspokoić, gdyż wprzody głosy obrachowane a dopiero potym protokoły zgromadzeń przesłane będą. W *Amsterdamie* i *Hadze* lud podobno konfytucyą odrzuci, lecz przyłączenie jej nie od dwóch miast, ale od wszystkich prowincyi zależy. —

Wielu zapewnia, że negocyacye w *Lille* o pokoy dla tego na kilka dni zawieszony zostały, ażeby mieć wprzody wiadomość z *Hollandyi* względem przyłączenia lub odrzucenia konfytucyi.

H. de Cabarrus Minister Pełnomocny *Krola Hiszpańskiego* wczoraj tu przybył.

Stosownie do dokładnego obrachunku, dług narodowy *Angielski* licząc wraz z ostatnią pożyczką wynosi teraz 409,655,570 funtów 18 schillingów i 4 pence (16,386,222.836 zł: Pol:) przewidywa zaś roczna 16,072,597 funt. 5. schillingów 7. pence (650,903,890 zł: Pol:) Od d. 5. Lipca do tegoż dnia 1797 r. pomnożył się dług summa 62,357,302 funt. 10 schillingów (2,494,292,100 zł: Pol.)

Od granic *Włoskich* 4 *Sierpnia*.

J. surrekcyja w *Piemencie* najsilniejsza w *Lombardyi* *Sardyńskiej* okazała się d. 25 Lipca w *Asti*, w *Novare* i innych miastach tej prowincyi przyszło do bitw dosyć krwawych między wojskiem *Krolowskim* i mieszkańcami, zdaje się, że wojsko przewagę utrzymało, kilku jednak dniami wprzody patryocyjści mieli, a przynajmniej nakłonili na swoją stronę wo-

jska stojące w *Mondovi*, *Albe*, *Vercell*, *S. Dalmazzo*, *Savigliano* &c Gdyby rząd nie był użył wszelkich ostrożności, stolica nawet sama byłaby się stała teatrem najstraszniejszych zdarzeń, i w tenże rewolucya powszechna mogłaby być ściągając los najsmutniejszy na kraj cały, lecz gdy pierwsze poruszenia w *Turyńcu* dnia 17 i 18 Lipca, w których piekarz jeden zabity od ludu został, szczęśliwie uśmierzone zostały; Rząd w dniach następujących ogłosił różne wyroki w celu uspokojenia bojaźni umyślnie między ludem roznieśionej. W jednym z tych wyroków starał się zapobiedz drogości pierwszych potrzeb życia, drugim usiłując wydobyć prędko z cyrkulacyi znaczną liczbę papierowych pieniędzy. W odezwie w tej mierze wydanej jest wyrażono; że mimo osobitych ofiar przez *Krola* i familię jego w tym względzie zrobionych przez sprzedaż części dobr niemiechomych, *Krol JMé* porozumiewając się z stolicą *Apostolską*, następujące dobra za biletu krajowe i billony (z dawkową monete mającą znaczniejszy kurs nadany powagą rządu niżeli jej wartość wewnętrzna czyni) w hipotekę dał. Imo *Dobra Kommanderyi* orderu *S. Maurycego* i *S. Łazarza*, zdo *Dobra Kommanderyi* orderu *Maltańskiego*, 3tio *Dobra duchownych świeckich* i zakonników, a to za summa 100 millionów *liwrow*, wymuszając jednak od tego dobra do *Biskupstw* i *Probostw* należące. — Dla uwolnienia potym dobr od hipoteki będą po trochu sprzedawane, a pochodzące z tego pieniądze obroczone zostaną na umorzenie długu publicznego przez spalanie biletów skarbowych. Wszyscy dobrzy i wierni poddani są wezwani do użycia swych kapitałów na kupno dobr pomienionych, aby tym samym przyspieszyć umniejszenie

nie liczby papierowych pieniędzy. — Takowe środki przywróciły spokojność publiczną jeżeli nie po prowincjach to przynajmniej w Stolicy. Gazeta Turynska, ktorey przez kilka dni w *Mediolanie* nie odbierano, d. 1 Sierpn: nadeszła, co okazało, że bramy miasta nie są zamknięte, a nawet możnaby z tego wnosić, że się tam niczego już od insurgentów prowincjonalnych nie obawiają. — Słychać że Król wysłał Pana *Borghesi* do *Buonaparte* z prośbą o wsparcie przeciw insurgentom, i wielu mniema, że Generał Francuzki dał zaspokojającą odpowiedź.

Rzplta Cisalpińska jest teraz w relacjach dyplomatycznych z dworem Turynskim, gdyż z *Mediolanu* donoszą co następuje: „Dyrektoriat nasz uwiadomił d. 18 Lipca Króla Sardyńskiego o uznaniu niepodległości Rzpltey Cisalpińskiej; gdy to jest jednym z pierwszych aktów dyplomatycznych nowego rządu umieszczamy przeto list Ministra interesów zagranicznych Rzpltey pisany do Ministra Króla Sardynii i jego odpowiedź

Imieniem Rzpltey Cisalpińskiej imieniem i nierozdzielnej w *Mediolanie* go *Messidor* (18 Lipca) 5 roku wolności. Wiadomy jest zapewne JW. W Panu akt uroczysty, przez który nowa Rzplta Cisalpińska uznana była i ogłoszona w tym mieście dnia 21 *Messidor* (9 Lipca) imieniem wielkiego Narodu Francuzów. Dyrektoriat wykonawczy, który tegoż dnia urządowanie swoje rozpoczął składający się teraz z obywatelów *Fa Scrbelloni* z *Mediolanu*, *P. Paradisi* z *Reggio*, *P. Mescati* z *Castiglione* i *N. A. Alessandri* z *Bergamo* mianowawszy mnie Ministrem interesów zagranicznych, zlecił oraz donieść JW. W Panu o mojej instalacji, ażebyś o tym swego Monarche uwiadomił. Z największym ukontentowaniem

spieszę się z dopełnieniem tego obowiązku. Spodziewam się, że JW. W Pan przymiesz z radością ten pierwszy znak przyjaźni, którą Rząd mój chce okazać iego Królowi, że będziesz raczył uwiadomić go o tym prędko, i uważać że chcesz krok ten jako dowód chęci ustanowienia dobrej harmonii mogącej pomnożyć dobre porozumienie się, które teraz być powinno między Królem Sardynii i Dyrektoryatem Rzpltey Cisalpińskiej. Przyjac JW. W Pan raczysz oświadczenie uczuć szacunku i przywiązania, które mam dla niego. Jestem z uszanowaniem &c. Minister Interesów zagranicznych (podpisano) *Tesfi*.

Odpowiedź Kanclerza *Damiano de Priocca* pierwszego Sekretarza stanu w departamencie interesów zagranicznych.
Z Turynu 24 Lipca.

Akt uroczysty którym nowa Rzplta Cisalpińska uznana i ogłoszona była d. 9 t. m. imieniem narodu Francuzkiego naszego alianta, był mi bez wątpienia znajomy, mimo to jednak list W Pana d. 30. *Messidor* pisany, w którym mi o tym donosisz imieniem Dyrektoryatu podwojne mi ukontentowanie sprawił, ponieważ widzę los części krajów Włoskich w gruntownym sposobie zdecydowany i uważam szczęście mające wyniknąć dla dwóch krajów przeznaczonych od przyrodzenia, ażeby żyły z sobą w dobrej przyjaźni i wzajemnie się kochały. Oddałem go Królowi mojemu Panu, i miałem satysfakcyę być świadkiem radości, z którą go przyjął. Powziął nadzieję, iż widzieć będzie odnawiające się związki dwóch krajów, wzmacniającą się przyjaźń i harmonią, które szczęście n. rodow obojga zapewnią. Te są uczucia z ktorými Król J. n. e przyjął to uwiadomienie i które pragnie, ażebyś W Pan oświadczył Dyrektoryato-

wi na wzajem za okazane od niego. Wyrażając sentymenta Króla Jmci zostawiam W Panu nayobszernieysze ich tłumaczenie. Bądź pewien o usilności z jaką się przykładać będą do przedmiotow interessujących obydwu rządy, jako i o moim ukontentowaniu, którego doznacie rozpoczynając w tym sposobie z W Panem moją korespondencyą. Chciey przyjąć zapewnienia szczerogo szacunku i uszanowania, z którym
ft n &c. (podpisano) *Damiano.*

Buonaparte dawszy Rzpłtey Cisalpińskiej Konstytucyą polityczną swojego kraju; zatrudnia się teraz odmianą prawodawstwa cywilnego stosownie do zasad przyjętych przez Francyzą, tak że Rzpłta ta w krotce będzie zupełnie podobna do Francuzkiej swojej Matki i wzoru swego. —

Z *Udine* donoszą, że *G. Meerfeld* odprawia ciągle konferencye z *G. Clarke* lubo w niebytności *Margrabiego de Gallo*. — Słychać nawet, że po iedney z tych konferencyi Generał Francuzki posłał swego Sekretarza do *Wiednia*. — *Buonaparte* w ten czas tu chyba przyedzie gdy *Mar. de Gallo* powroci, co d. 30 Lipca nastąpić miało. — Wielu mniema, że wszystko już o pokay jest umowione i tylko podpisow brakuje.

Listy z *Werony* wyrażają, że tam wszystko odmienione bydź musi. — Plac Panow (*dei Signori*) otrzymał przezwisko placu *Narodowego*, a nawet słychać, że miało inaczey nazwane być. Kłubiści tuteysy nayzapaleńsi we *Włoszech* podali projekt wypędzenia z kraju wszystkich, którzy za prawdziwie patryotycznych obywateli nie są znani. Okarżyli także Obywatela *Biskupa*, że na początku pasterkiego listu słow „Wolność równość”, nie umieścić. — Miasto i oko-

lica *Werony* w ciągu 3 miesięcy więcej 4 millionow liwrow Francuzom zapłaciły i znowu mają dać do 3 millionow na utrzymywanie ich woyska. — Dla zebrania tey summy Kommissarz Francuzki *Haller* podał do wiadomości publiczney, że *Opactwa S. Zenona i S. Troicy* (jak dawniey donieśliśmy) sprzedane bydź mają.

Zaledwie *G. Massena* do *Mediolanu* przybył zaraz go znowu *Buonaparte* w tajemnym zleceniu nie wiadomo gdzie wysłał.

Xiąże *Rezzoniko* Senator *Rzymki* i kilku *Kardynałow* do *Florenicy* przybyło. Liczba tych ostatnich ma się w krotce pomnożyć. Słychać, że obawiając się zamieszania w *Rzymie* po śmierci *Papieża* i nie spodziewając się tam znaleźć dostatecznego bezpieczeństwa dla konklawe, postanowili go w *Florenicy* odprawić. — W Xiąże miał już w tey mierze negocyacyą z Dyrektoryatem Francuzkim rozpocząć.

W *Luce* znaczne teraz zamieszania panować mają.

Piszą z *Wenecyi* pod datą 29 Lipca, że woysko *Austryackie* stojące na granicach *Ziemi Słatey* nowe posiłki codzien odbiera. Z drugiej strony Francuzi umacniają fortece ktorych są panami, tak jak gdyby nowa kampanią rozpocząć mieli. Od óciu tygodni z usilnością niesłychaną pracują około naprawy fortyfikacyi *Mantui* i opatrzenia iey we wszystkie potrzeby do wytrzymania długiego oblężenia, wydano nawet rozkaz zniesienia wszystkich domow, które mieszkańcy na nowo za linią fortyfikacyi stawiać zaczęli. — *Palmanuowa* jest teraz także w stanie potężney obrony jako też i twierdza *Peschiera*. Wiele armat do powiatu *Werony* posłano. *Ferrara* dla swey twierdzy 40 sztuk armat otrzymała. — Wre-

zcie położenie nasze jest takowe, że ro-
wno obawiamy się pokoju jako i wojny,
jeżeli się ta rozpocznie, prowincye nasze
będą jej teatrem, jeżeli pokoy przyjdzie
do skutku, bać się wypada, żeby część
naszego kraju dla jego utwierdzenia po-
święconą nie była. — Margrabia *de Gallo*
wkrótce jest z *Wiednia* w *Udine* spodzie-
wany.

Deputowani ligi Gryzonow, którzy
się do *Waltelinu* udali dla ofiarowania
mieszkańcom tej prowincyi równości
praw i związku braterskiego z sobą, bar-
dzo dobrze przyjęci zostali, gdyż *Buona-*
parte poradził *Waltelinom*, ażeby się u-
godzili. Obydwie strony wzięły go za
pośrednika, i wielkim jest podobieństwem
że *Waltelin* 4tą ligę Gryzonow składać
będzie. — Zapewniają, że ten Generał nie
żąda już przejścia z wojskiem przez kraj
Szwajcarski stosownie do woli Dyrekto-
ryatu Wyk.

Z *Madrytu* 20 *Lipca*.

Flotta Angielska o 12 liniowych o-
krętach stała na kotwicach przy *Rota* w o-
dległości kilku godzin żeglugi od *Cadix*,
Hiszpańska flotylla z wielu szalup i stat-
ków kanonierskich złożona, zbliżywszy
się przymusiła ją do opuszczenia tego
miejsca.

Dnia 21 *Lipca*.

Onegdaj przybył tu nadzwyczajny
kuryer z *Cadix* z potwierdzeniem wiado-
mości, że flotta Angielska, która dotych-
czas port ten blokowała przymuszona by-
ła do cofnięcia się, i że nawet poodcina-
ła liny od kotwic dla tym prędszego po-
płynienia. Nasza eskadra pod *Admirałem*
Mazaredo składająca się z 28 liniowych
okrętów, z których 4. jest od 112 armat
a. od 80, a 22. od 74, tudzież 11.
fregat i tyluż mniejszych wojennych o-
krętów i dobrze uzbrojona, wyszła pod

żagle dla uganiania się za nieprzyjaciel-
ską, w ktorej jest 23 liniowych okrętów
trzy fregaty i 10 mniejszych wojennych
okrętów, spodziewać się więc wkrótce
ważnych doniesień potrzeba. W *Cadix*
pracują jeszcze nad uzbrojeniem 4. okrę-
tów liniowych, a inne mniejsze są do *Ve-*
ra Crux przeznaczone.

Z *Hamburga* 22 *Sierpnia*.

Wczoraj znowu przejeżdżał tedy ku-
ryer Szwedzki do *Hannoweru*, stosownie
do wielu doniesień Król Szwedzki d. 1.
t. m. z *Hannoweru* w największym inco-
gnito do *Pirmonu* pojechał, a po krótkim
tam zabawieniu się do *Coburg* się udał.
Listy z *Brunswiku* d. 7. uwiadomiał, że
pomieniony Monarcha w podróży do *Co-*
burg przez *Aschersleben* i *Halberstadt*
przejeżdżał, donoszą także, że z tamąd
ma do *Carlsbad* drogę swoją obrócić.

Kontynuacya Aktów uroczystych tyczą-
cych się podziału Polski, a podanych
Sejmowi Rzeszy jak w przeszłej
gazecie donieśliśmy.

II. Konwencya zawarta w *Peterzburgu*
d. 24. *Paźd.* 1795. między dworami
Wiedeńskim i Berlińskim.

W imie Przenajswiętszey i nierozdziel-
ney *Troicy*.

Gdy N. Cesarz Rzymski i N. Król JMé.
Pruski ostatecznie porozumieć się pragną wzglę-
dem umow zawartych w deklaracyi podpisaney
między dwoma Cesarzskimi dworami w *Peter-*
zburgu d. 3. *Stycznia* R. 1795. a komunikowa-
nym dworowi Berlińskiemu i gdy po całkowi-
tym Polski podzieleniu ustanowić chcą dokła-
dnie granice trzech mocarstw sąsiedzkich, wy-
znaczyli więc w tym celu na swych Pełnomo-
cnikow; to jest N. Cesarz Rzymski Pana *Lud-*
wika *Hrabiego de Cobenzl* *Ambassadora* swe-
go przy dworze N. Imperatorowey wszech *Ros-*
syi, a N. Król JMé Pruski Pana *Fryd.* *Emana-*
ela *Hrab.* *de Tauenzien* Pełnomocnego swego
ministra przy tymże dworze, którzy zgroma-
dziwszy się z Pełnomocnikami N. Imperatoro-
wey wszech *Rosyji* (ktorych w przeszłej ga-
zecie wymieniliśmy) i zamieniwszy swe Peł-
nomocnictwa na następujące punkta zgodzili się

1.) Wzwyż wyrażona deklaracya wzięta będzie jak gdyby co do słowa tu umieszczona była za nieodmienną zasadę niniejszego układu. W tym wszystkim, co się ściąga do krajów dziających od N. Cesarza, wyjąwszy odmiany w poniższych artykułach zawarte, a N. Król Pruski gwarantuje N. Cesarz: na zawsze ten zabór.

2.) N. Cesarz Rzymski z przywiązania do N. Króla Pruskiego odstępuje mu kraj leżącego w prostej linii od Swidrow nad Wisłą, aż do miejsca gdzie Bug z Narwą się łączy, tak że ten kraj stosownie do powyższej deklaracyi należeć będzie do N. Króla Pruskiego, a od N. Cesarza jest mu gwarantowany.

3.) Gdy demarkacya przyszłych granic, między Państwami Austryackimi i Pruskiemi od strony Wztwa Krakowskiego jeszcze nie jest ustanowiona, a gdy obydwie strony równie pragną ukończyć ją w sposobie jak najdogodniejszym i zabezpieczającym granice od wszelkiej napasci, i zgodzono się więc, że demarkacya ta po przyjacielsku przez Kommissarzów granicznych ma być ukończona. Obydwie strony wyszły ich na miejsce, a N. Imperatorowa przyda z swej strony jednego Kommissarza, który w przypadku różności zdań między dwoma stronami ma być mediatorem, strony bowiem obydwie zaufane w bezstronności i równej dla nich przyjaźni N. J. obowiązuja się oddać zdania i decyzji. Demarkacya w przeciągu trzech miesięcy od daty podpisu niniejszego traktatu powinna być ukończona. Tymczasem kraj oznaczony na karcie Zanioniego linią zaczynającą się od punktu gdzie rzeka Sola, między Gorzewem i Gnomią wpada do Wisły a ciągnącą się diagonalnie przez Krzeszowice, potem blisko miast Skala i Michnow nakoniec przez Czarnowice do Pilicy, z kąd linia ta podług biegu tej rzeki dalej ciągnie się, będzie poty od wojska N. Króla Pruskiego zajęty, póki się demarkacya nie ukończy.

5.) Miasto Kraków które stosownie do niniejszego traktatu i powyższej deklaracyi należeć ma do N. Cesarza, i w którym jeszcze wojsko N. Króla Pruskiego znajduje się, ma być oddane w sześć niedziel po podpisaniu tego traktatu, tym, którym N. Cesarz J. M. C. obiąć go zaleci.

6.) Wojska N. Imperatorowej ustąpią także z krajów i miast które podług niniejszej umowy należeć mają do N. Króla Pruskiego.

7.) Gdyby, przez nienawisć z powodu niniejszego traktatu: jedna z trzech stron unawiających się, od jakiego mocarstwa była atakowana, to dwie drugie złączą się z nią i całą swą potęgą wspierać ją będą, aż do zupełnego ustania ataku.

8.) Traktat niniejszy, ratyfikowany będzie od obydwóch dworów, a ratyfikacye w przeciągu ósmu niedziel lub przedzwy mają być za-

mienione. Działo się w Peterzburgu 24 Paździ. 1795. (podpisy.) Ludwik Hrabia de Cobenzl, Fryd: Emanuel Hrab: de Tauenzien.

III. Dodatkowe ostrzeżenie względem granicy Woiewództwa Krakowskiego.

Demarkacya Wztwa Krakowskiego, którą w zcm artyk: Konwencyi podpisanej w Peterzburgu d. 24 Paździ: 1795 nie jest ustanowiona, późniet tamże: między dworami Wiedeńskim i Berlińskim za pośrednictwem dworu Rossyjskiego d. 21. Paździ: R. 1796 uregulowaną została iak następuje (opis tego wiadomego już rozgraniczenia opuszczamy.)

IV. Akt abdykacyi tronu N. Króla Polsk.

My Stanisław August z Bóżej łaski Król Polski, Wielki Książę Litewski etc. — Nie szukając w ciągu Krolowania naszego innych korzyści lub zamiarow, iak stać się użytecznemi oyczyźnie naszej, byliśmy także tego zdania iż opuścić należy tron w okolicznościach w których rozumieliśmy, że oddalenie nasze przyłoży się do powiększenia szczęścia i współziomków naszych, lub też przynajmniej umniejszenia ich nieszczęścia. Przekonani teraz, że pieczołowitość nasza na nie się oyczyźnie naszej nie przyda, kiedy nieszczęśliwa zdarzona w niej insurrekcyja pograżała ją w teraźniejszy stan zniszczenia i rozważywszy, że środki względem przyszłego losu Polski konieczne potrzebne z powodu nagłych okoliczności, a od N. Imperat: wszelk: Rossyi i innych sąsiedzkich mocarstw przedsięwzięte, iedynemi są do przywrocenia pokoju i spokojności współobywatelom naszym, których dobro zawsze było najmilszym przedmiotem starań naszych; — Postanowiliśmy przeto z przywiązania do spokojności publiczney oświadczyć, tak iako też niniejszym aktem nauroczyscyć ogłaszamy, że wolnie i z własney woli wyrzekamy się bez excepcyi wszelkich praw naszych do korony Polskiej, do W. X. Litewskiego i innych należących do nich krajow, iako też znajdujących się w nich possessyi i przynależności. Akt ten uroczysty abdykacyi korony i rządu Polski w ręce N. Imperatorowej wżech Rossyi składamy dobrowolnie i z tą rzetelnością, która postępowaniem naszym w całym życiu kierowała. Zstępniąc z tronu dopełniamy ostatniego obowiązku krolowskiej godności, zakłaniając N. Imperatorowe, ażeby macierzyńską swą dobroczynność na tych rozciągnęła, których Krolew byliśmy, i to wielkości iey duszy działanie, wielkim swym sprzymierzeńcom udzieliła. Akt niniejszy dla większego waleru podpisaliśmy i pieczęć naszą wycisnąć rozkazaliśmy. Działo się w Grodnie d. 25 Listopada R. 1795. a roku 22go panowania naszego.

(Podpisano) Stanisław August Król.

Stan: Książ na Koszielsku Puzyna Sekret: Gab: N. P. (Dalszy ciąg w przyszłej gazecie.)

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 22. SIERPNIĄ R. 1797. WE WTOREK.

Z Wiednia 2. Sierpnia.

Margrabia *de Gallo* miał wczoraj do Włoch odjechać, dla nalegania o ukończenie umów względem pokoju, lecz w sobotę przybył tu niespodziewanie Sekretarz Generalny Francuzkiego *Clarke* z depeszami, z których dwor nasz ukontentowanie okazał. Z czego publiczność tu teysza zaczęła wnosić, że nie tylko twierdzą *Mantua*, ale nawet cała ziemia stała Wenetów ustąpią nam będzie, i wszystko co w *Leoben* umówione zostało, przydzie do skutku — i dla tego Margrabia *de Gallo* wkrótce do *Udine* pojedzie.

Liść zgi z Wiednia 3. Sierpnia.

Obywatel *Ferret* Sekretarz *G. Clarke* przybył tu z *Udine* d. 30. Lipca o godzinie 6 z rana w towarzystwie officera Cesarzkiego Hrab: *Coronini*. Wysiadł w domu Ambassadorskiego *Neapolitańskiego de Gallo*. Minister stanu *Baron Thugut* udał się zaraz w południe z odebranymi depeszami do Cesarza mieszkającego w *Enxendorf*. Rozniosły się zaraz wieści, że *Mantua* znów nam przywrócona będzie, lecz Francuzi całą artylleryą, amunicyą i broń, z niey zabiorą — Spodziewamy się wkrótce odebrać doniesienia, o wkrótce nastąpić mającym wkroczeniu wojsk naszych pod Generałem *Terzy* do *Fryolu* Weneckiego. — Słychać, że Francuzi odesłali już ciężkie bagaże do *Lombardy*.

Mieszkańcy *Dalmacyi* są uwolnieni od konkrypcyi wojenney. — W *Szwajcaryi* tuteysi bankierowie znaczną pożyczkę dla Cesarza zaciągają.

P. S. Obyw: *Ferret* wczoraj rano ożyciey z depeszami od *Barona Thugut* w towarzystwie Hrab: *Coronini* do *Udine* na powrot pojechał. 8. godzinami wprzody Sekretarz Margrabiego *de Gallo* w tęż podróż udał się.

Dnia 6. Sierpnia.

Pogłoski o powrocie *Mentui* i ustąpieniu nam *Fryolu* Weneckiego, a nawet iak niektórzy podchlebiali sobie całej *Ziemi stałej* Wenetów, nieszczęściem, nie potwierdziły się. Będziemy musieli kontentować się *Isryą* tylko i *Dalmacyą*. —

Rzeczą jest niezawodną, że Margrabia *de Gallo* nie do *Neapolu* iak rozumiano pojedzie, lecz do *Udine* dla wynegocjowania dla nas zamiast *Księstwa Mantui* przynajmniej lewego brzegu *Adigi* lecz i to jest bardzo trudno, ponieważ *Buona parte* znacznie teraz tonu podniosł.

Z Paryża 4. Sierpnia.

Redaktor lubo dawniej pisał, że urzędowych wiadomości nie będzie donosił, nypierwszy ie jednak umieszcza. Tak na czele ostatniego numeru znalazł się.

„Wypis z sessyi d. 9. *Thermidor* (27 Lipca) Dyrektoryatu *Rzplitey Cisalpińskiej*. Dyrektoryat *Wyk Rzplitey Cisalpińskiej*, przekonany równie iak lud *Bononii*, *Ferrary* i *Romanii*, że pożytek wspólny i dobro wolności wymaga połączenia się w jedną i tęż samą familią, projekt złączenia się przyjmuje.

Od tego momentu lud *Bononii*, *Ferrary* i *Romanii* będzie częścią *Rzplitey*

Cisalpińskiej (podpisano) *Serbelloni*
Prezydent — Przez Dyrektoryat Wyk: Sekretarz generalny *Sommariva*.

Tenże Redaktor donosi, że członki koła konstytucyjnego złączyli się d. 9. *Thermidor* dla obchodzenia upadku faksyi *Robertspierra*. — O to są niektóre toasty w tym zbiorze patryotów spełniane. 9. *Thermidor* dzień w którym tyrania decemwiralna obalona została. — Utrzymanie Rzeplitey i konstytucyi 3go roku, nienawiść i wzgarda Rójalistom pod maską konstytucjonistów ukrywającym się. — Spiewano potym pieśń marsyllką, a reprezentant *Lamargue* podał następujące toasty, które w pośród powszechnych okłasków przyjęto. Głupstwo wewnętrznych nieprzyjaciół Rzeczy: oby pomnażając się codziennie mogło oświecić opinią o ich zdradliwych zamiarach. Oby im mogło odebrać sposobność szkodenia, i przywieść ich przez uczucie swey niesposobności do zgony powszechney będącej celem naszych usiłowań a mającej utwierdzić na zawsze rząd republikański. — Armie Rzplitey, które krew własną dla wolności Francuzów przelewały. Gen: *Buonaparte* który pod *Wiednem* poszedł dla przyspieszenia pokoju. — Narody w aliansie z Francją będące. Dyrektoryat Wyk: oby usiłowania jego dla utrzymania Rzplitey zawsze pomyslnym skutkiem uwieńczone były &c. &c.

Wczoray Dyrektoryat Wyk: następujący raport do Rady 500 względem interesów skarbowych przesłał.

Obywatele Reprezentanci! Dyrektoryat nową zrobił ustawę względem porządku gwałtowney potrzeby zapłat z skarbu publicznego w ciągu drugiey dekady *Thermidora*. Pretensye do skarbu na najistotniejszych potrzebach gruntujące się wynoszą blisko 20 milionów. Dla utrzymania służby potrzebą uważać mające

wniść po departamentach przychody w ostatniey dekadzie, iak gdyby już niemi rozrządzać można było, lecz to tylko 6,250,000 liw: wyniesie, która summa podzielona będzie iak najfiosowniej do utrzymania służby w trudnych terażniejszych okolicznościach. Zostaie się jednak deficit blisko 14 mil: na drugą dekadę wraz z wydatkami w trzeciey koniecznymi. Mimo wszelkich użyć się mogących środków w łatwo poznacie, że terażniejsze są niedostateczne, a etat od kommissarzow skarbu podany wam od dni kilku okazuje, że przychody w mey *Thermidorze* nie można wyżej iak do 23 milionow szacować. Takowy stan rzeczy, tym bardziey na waszą uwagę zasługuie, gdyż środki zostające Rzplitey wkrótce go odmienić mogą. Wiadomość o tych środkach utrzymywała dotychczas męstwo, czas już nadszedł ażeby ich użyć. Minister skarbu niektóre z nich w następującym raporcie wyraził.

(podpisano) *Carnot* Prezydent.

Rapport Ministra skarbu do Dyrektoryatu zawierał w treści co następuje. — Podatek gruntowy i od zbytkow ciała prowadawcze na 300 milionow liwrow oszacowało, lecz za późno starało się o jego wybranie w 5. roku. — W ciąganie w księgi ma 100 milionow wynosić, doświadczenie jednak przekonywa, że nie czyni więcej iak 60 do 65, a nawet kiedy inne podatki czasami do tego rachowane odtrącają się, tylko 48 lub 50 milionow. — Stęplowany papier ledwie w tym roku 12,000,000 szacować można. Hipoteka nie w całej Francyi w zwyczajiu będąca czyni teraz 15 do 18 milionow. Patenta 18 milionow. Cła wyniosą może 1. lub 2,000,000 więcej niżeli rachowane były. Poczta przed rewolucją 12,000,000 czyniąca, teraz mimo pomnożonego kraju i ludności, wynosi 5,000,000. Z prochu

i saletry spodziewać się można 4,500,000 po odtrąceniu wydatków, choćby też wojna dłużej jeszcze trwać miała. — Dobr narodowych szacować nie można. Kredyt narodowy przywrócić wprzody zupełnie potrzeba, i do tego przyzwoitych środków użyć należy. Rachować także wypada czynsze gruntowe szczególnie w nowych departamentach. &c.

Minister podaie potym rozmaite sposoby pomnożenia tych różnych przychodów, i zwraca uwagę ciała prawodawczego na dawniey podane projekta taxy od drog i soli. Obywatele reprezentanci (kończy Minister) oświeceni względem prawdziwego stanu interessow skarbowych, i przekonani o trudnościach w utrzymywaniu służby krajowej będą z pozostałych środków pożytkować. Zaden naród w tym względzie nie znajduje się w takowym położeniu. Francya prowadząc wzwyciężkim sposobie wojne przeciw całej Europie, w czasie zawierania pokoju może się okazać w stanie naprawienia wszystkich nieszczęść wojny i przedsięwzięcia nowych kampanii, jeżeli ją upor nieprzyaciela do tego przymusi. Ciało prawodawcze może użyć sposobow ktore sąsiadow naszych w podziwienie wprawia. Władza wykonawcza potrafi uchronić się wydatków, w tym względzie w jakim położenie skarbu publicznego oszczędnym mu być pozwoli. Teraz większość narodu czuie nakoniec potrzebe używania owocow starań swoich i korzyścian z pożytkow rewolucyi, iedno ieszcze usłowanie pozostaie, to iest: poprawa skarbowych interessow, ktora nayszczęśliwsze skutki niezawodnie sprawi.

Rapport ten nie był zupełnie w Radzie 500 przeczytany, lecz go do deputacyi skarbowey odesłano.

Minister Marynarki podał znowu do

wiadomości publiczney rapport względem zdobytych na nieprzyaciołach Rzpltey okrętow. Korsarze *l'Intrepide* zabrał statek Amerykański z solą i miedzią na obicie 3 fregat. — *Le Decidé* wziął okręt Portugalski o 600 beczkach. — *Le Chasseur Basque* piękną brygge Angielską. — *Le Coureur* zdobył statek portugalski o 400 beczkach. — *Le Cheri i la Confiance* zabrały Angielski okręt o 150 beczkach. — *L'adour* statek Amerykański z bogatym ładunkiem. — *Le Sauvage, Lougre* Angielską. — *L'Avanture* wziął okręt Portugalski o 250 beczkach z wełną tabaką &c. szacowany 100,000. liwrow. — *l'Intrepide* opanował brygge Angielską o 12 działach ciężkiego kalibru. — *Le Cheri i la Confiance* przysłały do Nantes Angielski statek naładowany cukrem, wełną &c. — *Le Dragon* zdobył statek Amerykański i brygge Angielską.

Stosownie do urzędowych wiadomości zdaje się, że Dyrektoryat zagroził tylko *Lugdunowi* ogłoszeniem go za zofstający w stanie oblężenia, gdyż *Kellermann* i *G. Dywizyi Canuel* oświadczyli, iż w tenczas przyidzie do skutku gdy przepisane środki względem aresztowania podeyrzanych osob nie będą dostateczne do utrzymania spokoyności publiczney.

Z Paryża 5 Sierpnia.

Nieporozumienie między radą 500 i Dyrektoryatem nie ustało ieszcze zupełnie, iak z następujących teyże rady sessyi okazuje się.

Sessya 31 Lipca. *Villot* w zabranym głosie mowi: „Deputacya wyznaczona do zdania wam rapportu względem marszu woysk przeciwnego konfitytucyi, uskuteczniła dane iey zlecenie, lecz czyliż deputacya inspektorow sali nie iest obowiazana czuwać nad bezpieczeństwem

waszym? Z niestwa listów odbieranych z różnych departamentów wyczytuemy doniesienie o rozmaitych obrotach wojska wewnątrz kraju. Zawierają w sobie także, iż wojska te przeciw wam są przeznaczone (mocne szemrania przerywają mowę). Przeciw wam, mieniąc was nieprzyjaciółami Rzplitey, pokoju i rządu. Wódz armii *Sambry* i *Mozy* udał się do *Rheims*, gdzie znaczne siły zebrano. Wiem dobrze, iż nie powinniście żądać od Dyrektoryatu zdania wam sprawy o poruszeniach wojska, ale przeciw komu sążli wymierzone? Generał kommanderujący, szef sztabu generalnego i pierwszy cywilny przy wojsku Kommissarz, mogą być podług prawa pociągnięci do odpowiedzialności. Tym sposobem wyjaśnimy tajemnicę. Żądam, aby deputacya Inspektorów sali przyniosła wam rapport względem tego, a wtedy zastanowicie się, czyliby nie należało pociągnąć do odpowiedzialności sprawców wszystkich tych wojskowych poruszeń. — (Rada mowę tę drukować kazała.)

Delahaye twierdzi, iż deputacya, której *Pichegru* był tłumaczem trwać jeszcze powinna i zarzuca jej słabość za niuzupełnienie danego sobie zlecenia w odkryciu i ukaraniu tego, który rozkaz dany wojskom do marszu podpisał, bez względu na jego rangę.

Guillemardet prosi radę o cierpliwe wysłuchanie mowy jego, w której zdanie swoje względem okoliczności wspomnianych od *Villota* chce wyłuszczyć.

Z wszystkich niebezpieczeństw (rzekł) o których tu od niejakiego czasu nie przestają gadać, jedno tylko widzi istotne, to jest nieiedność między ciałem prawodawczym i Dyrektoryatem, gdyż ta nieiedność zmierza do oddalenia konkluzji po-

koju, osłabiając władzę Dyrektoryatu, ożywiając nadzieje nieprzyjaciół Rzplitey sprawiając obłąkanie w opinii publicznej &c. Wszelkie inne niebezpieczeństwa zdają mi się być częste, są to sny zapalonych imaginacyi, których w ciągu rewolucyi tyle widzieliśmy, są to może nakoniec skutki jakich zemst i uraz prywatnych. — Przekonany bowiem jestem, iż ci, którzy tu większością rady, że tak powiem, władają, chcąc podobny wpływ uzyskać na Dyrektoryacie żądali od niego oddalenia czterech Ministrów i pod tym warunkiem ofiarowali mu swą protekcyą, ale Dyrektoryat odrzucił to z pogardą i rozumiał, iż powinnością jego było oddalić tych Ministrów, którzy zaufanie jego utracili. Stosował się w tym do konstytucyi, wybrał nowych Ministrów podług swego przekonania, a nie tych, których mu narzucić chciano. To jest prawdziwe źródło niezgody, ta jest przyczyna, dla której interes partyi powstał przeciw czynnościom Dyrektoryatu, który zawsze iednakim pokazał się.

Wielu żądało wydrukowania tej mowy, ale *Doulcet* sprzeciwił się temu utrzymując, że mowa ta jest potwarzą na radę 500. — Większość była za zdaniem *Doulceta* i po krótkich sporach wniesienie *Villota* przyjęto.

Sessya 4 Sierpnia. *Delarue* imieniem deputacyi Inspektorów sali, przyniósł oczekiwany przez kilka dni rapport względem marszu wojsk. Z rozmaitych wyjaśnień okazuje się (rzekł *Delarue*) że zamiaś 7 do 8,000 ludzi, których jak mówiono miano oderwać od armii *Sambry* i *Mozy* pod pozorem wyprawy dalekiej, wykomenderowano przeciw *Paryżowi* 26 do 27 tysięcy ludzi, którzy tymczasem w *Chartres*, *Etampes* i *S. Denis* 23-

trzymać się mieli. Znaczny park artyleryi ciągnął za tym wojskiem. Okazuje się także, iż wiele sposobow użyto do złudzenia obrońców oyczyzny. Nie przesyłano do wojsk tylko zapalające dzienniki „*Przyjaciela Praw*„ i *Dziennik ludzi wolnych*„ Chciano ich przekonać, że ciało prawodawcze jest nieprzyjacielem oyczyzny i nie chce pokoju. Gdzie tylko wojska przechodziły, wszędzie kassy departamentow wypróżniono. Rozkaz do cofnienia się był dany, iednakże Gen: *Hoche* kazał kilku korpusom pomarszerować w głąb kraju, chociaż wiedział, że niektorzy z wojskowych największych zdrożności dopuścili się, i że w legii iedney wielka panowała dezercya. Kiedy wszystkie te czynności porównamy z okolicznościami w których się znajdujemy, z odpowiedzią ciemną Dyrektoryatu, z przybyciem do *Paryża* mnostwa złoczyńców nie oddychających tylko chęcią rabunku i morderstw, kiedy je porównamy z sposobem myślenia wojsk korespondujących między sobą i deliberujących w brew wyraźnym ustawom konstytucyi, nikt zapewne, byleby był bezstronnym, nie zaprzeczy, iż tu jest spisek w robocie. Wnoszę przeto imieniem deputacyi: 1) Aby Dyrektoryat obowiązany był przesłać rądzie w przeciagu 3 razy 24 godzin iasną informacyą względem tego, który rozkaz dany wojskom do marszu podpisał. 2) Zeby nam również donosił o środkach jakie przedsięwziął dla cofnienia wojsk. 3) Jakich sposobow użył dla zapewnienia exekucyi artykułu 275 konstytucyi zabraniającego sile zbroyney deliberować. — *Rapport* drukować kazano a wspomniane trzy wnioszenia przyjęto.

Od granic Włoskich a Sierpnia.

Przypisują teraz powszechnie Gen:

Buonaparte zamysł zrobienia rewolucyi w pozostałej części stanu Papieżkiego i zaszczerpienia drzewa wolności w samym *Rzymie*. Rozsiewający takowe niepewne wieści, mówią, że wódz ten czekał tylko na przyłączenie zupełne 3 Legacyi do Rżltey *Cisalpińskiej* i że wkrótce Francuzi uwiadomią rząd terażniejszy *Rzymu*, że się interessami świeckimi nie ma więcej zatrudniać.

Rząd tymczasowy *Genui* postanowił, że wojsko liniowe w służbie Rżltey *Ligurow* ma wynosić 6,000 ludzi oprócz Indzynierow. Ogłoszono także amnestyą powszechną dla dezertow chcących do swych regimentow powrócić. — Z portu *Genui* wyszły pod żagle 3 statki wojenne mające zawieść do *Algieru* mieszkańców *Barbaryjskich* udarowanych wolnością z powodu uroczystości obywatelskiej 14 Lipca.

Z *Bononii* piszą, że tam przybył kuryer z depeszami zawierającymi przyjęcie od Dyrektoryatu *Cisalpińskiego* chęci obywatelow *Bononii*, *Ferrary* i *Romanii* przyłączenia się do nowej Rżltey: tym więc sposobem prowincye te wcielone do kraju *Cisalpinow* zostały. — Przez tegoż kurjera odbieramy wiadomość, że minister *Wenecki* *Bataglia* podał Dyrektoryatowi *Cisalpińskiemu* na rozkaz *G. Buonaparte* pismo z podpisem wielu obywateli *Weneckich* proszących o przyłączenie także *Wenecyi* do Rżltey *Cisalpińskiej*.

Z *Mediolanu* mamy doniesienia, że Dyrektoryat *W.* wydał rozkaz założenia w mieście *Bononii* szkoły dla Indzynierow i artyllerzystow Rżltey *Cisalpińskiej*.

O to są jeszcze niektóre szczegóły w gazetach *Mediolańskich* umieszczone względem zamieszkań w *Piemencie*.

Najpierwszą czynnością patryotów było opanowanie miasta *Asti*. Garnizon składający się z 1500 ludzi opierał się przez czas nieiaki, lecz naostatku był przymuszony poddać się. Hrabia *Santa-Rosa* był zabity przez insurgentów, którzy także jednego z swych szefów adwokata *Botta* utracili, gdyż z ran odniesionych umarł. Zaledwie patryoci stali się panami miasta, zaraz wydali odezwę datowaną w Zamku *Asti* d. 15 Lipca do swoich braci patryotów Piemontkich. Donoszą im w niej o uzupełnionej przez nich insurrekcyi, namawiając mieszkańców innych części Piemontu, ażeby poszli za ich przykładem i na pomoc im przybywali. Pismo te nakłonego czele znajduia się słowa: „Wolność, odwaga, równość, Rzplita lub śmierć,“ było podpisane przez Ob. *Piacentin* kommandanta zamku i Ob. *Perachio* municypalności i siły zbrojney kommandanta. — *Albe* poszła za przykładem *Asti*. Osobom więzionym za opinie polityczne przywrócono wolność. Mieszkańcy *Fossano* odebrawszy wiadomość o opanowaniu zamku *Asti* zrobili także insurrekcyą i znaczny korpus uzbrojonych patryotów na pomoc będącym w *Mondouvi* posłali. Wszystkie wioski w okolicach *Asti*, *Albe* i *Fossano* do rewolucyi przystąpiły. *Chiari*, *Montcallieri* i *Carignano* formułą posterunki naybardziej odległe. Mieszkańcy *Montcalieri* d. 25 Lipca założyli oboz przy *Lingotto*. Wybuchnęła także insurrekcyja w *Cavaler Maggiore*, *Raconiggi*, *Nare*, *Castagnole* i *Saluzzo*, a nawet słyhać, że i w *Rivoli*. Teraz zaczyna się poniżej rozciągać i już doszła do *Alexandrii*, *Voghera* i wkrótce się zapewne w *Novara* okaże. Gwałtowne zamieszanie ktore było w tym ostatnim mieście d. 25 Lipca, indirecte tylko tyczyło się insurrekcyi powszech-

ney, początkiem do niego była drogość pierwszych potrzeb życia. Niektorzy patryoci pożytkując z okoliczności uwolnili osadzone w więzieniach osoby. Strony przeciwne sobie ucierały się przez czas nieiaki bez znaczney straty, gdy jednak woyska krolewskie znaczne odebrały posiłki wpadły na patryotów i przewyższając ich siłą rozproszyły.

Listy z *Wenecyi* d. 1 Sierpnia pisane, zawierają: „Stosownie do urzędzenia Gen: *Buonaparte* nasz departament składać się będzie z *Malamocca*, *Lido*, *Pelestrina*, *Chioggia*, *Cavarzere*, *Crado*, *Loreo*, *Murano*, *Torcelle*, *Meestre* i *Cambarare*. Te miasta i wyspy wyszła deputowanych do zasiadania w naszej municypalności. — Przybył tu wczoray korpus woyska Cisalpińskiego 21,000 ludzi składający się dla zastąpienia Francuzów mających z tąd w krotce wyciągnąć.

Z *Udine* odbieramy wiadomość, że Generał Francuzki *Clarke* codziennie bywa u Gen: *Cesarskiego Meerfeld* dla odprawiania konferencyi. Domyślać się potrzeba, że się sam negocyacyą zatrudnia, a *Buonaparte* nie przyjedzie iak tylko podobno do podpisania ostatecznego pokoju.

G. Bernadotte pojechał d. 30: Lipca z Kommissarzem *Bachot* do *Mediolanu* z tamtąd podobno uda się do *Paryża*. Przed odjazdem zwiedził fortece *Palma-nuova* i wydał różne potrzebne jeszcze do iey umocowania rozkazy, słyhać, że 1200. Cisalpińskiego woyska ma wniey stać na garnizonie.

z *Wetzlaru* 8. Sierpnia.

Przygotowania do uroczyłości d. 10. t. m. ciągle trwają. Woyska Francuzkie mające na nią przybyć, stać będą obozem na wzgorkach między naszym miastem i laskiem klasztoru *Altenberg*.

G. Championnet ma zawsze główną kwatere w *Laudach*.

z Dierdorff 8. Sierpnia.

Wielki park artylleryi Francuzow zawsze się tu znajduie, i zamiast zmniejszania się, iak się wielu spodziewało, codziennie się powiększa. Widziemy także wiele poruszenia w woysku Republikanow, lubo przyczyny zgadnąć nie można.

Z Frankfortu 8 Sierpnia.

Lifty z *Manheimu* nie potwierdzają wprawdzie powszechny pogłoski o pod-

pisaniu pokoju między Cesarzem i Francją, lecz zapewniają, że doniesienia z kwatery głównej *Schwexingen* odebrane, są bardzo pocieszające. Jakoż i wiadomości z *Wiednia* nie zostawiają powątpiewania, że zachodzące w negocyacji trudności, albo już są albo wkrótce będą ułatwione. Ambassadór Porty *Ottomańskiej* powracający z swego Poselstwa z *Londonu* wczoray wieczorem tu przybył, dziś rano w dalszą podróż do *Konstantynopola* udał się.

Die 37. Ziehung der Königl. Preussisch-Dritten Zahlen Lotterie. Zum Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungs-Schulen, und Armen-Anstalten, ist geschehen in Warschau in Gegenwart der Königl. General Lotterie Administrations Commissarien Montag den 21ten August 1797. früh um 9. Uhr. — Herausgezogene Nummern sind:

4. 27. 68. 17. 18.

Die 38 Ziehung ist Donnerstag d. 31 August 1797. Früh um 9. Uhr. — Die Einfätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Dienstag den 29. August morgens, im Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aber bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 39. Ziehung bleibt auf den 11. Septem. In den Königl. Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl. Berliner Classen Lotterie zu haben.

Publicandum.

Wegen bevorstehender nothwendigen neuen Baues der 8ten Schleuse im Bromberger Canal wird die Schifffarth im Canal vom 1. October d. J. ab bis zum 1. May k. J. gesperrt seyn, welches dem commercirenden und übrigen Publico hiemit nachrichtlich bekannt gemacht wird. Sig: Bromberg den 27. Jul. 1797. — Königl. Weitpreufs. Krieger und Domainen Cammer Deputation.

Avertissement.

Da die hieselbst verstorbene Catharine von Roman durch ihr am 25. Januar dieses Jahres gerichtlicht niedergeschriebenes Testament dem Fräulein von Holowczyc, gegenwärtig angeblich in Weiss-Russland wohnhaft einen Saphir-Blauen atlasenen Anzieh-Pelz (szuba) auf

37. Ciągnięcie Króla J. Pruskiego Trzeciej Loteryi Liczbowej. Na rzecz Inwalidow, Wdow, i Szkół, tudzież na wsparcie Szpitalow urzadzone, dzialo się w Warszawie w przytomności Kommissarzow Generalnej Administracyi Loteryi Królewskiej w Poniedzialek d. 21. Sierpnia 1797. rano o godzinie 9. — Wyciągnięone Numera są:

4. 27. 68. 17. 18.

38. Ciągnięcie będzie we Czwartek d. 31. Sierpnia 1797. rano o godzinie 9. — Stawki u wzystkich Kolektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Wtorku d. 29. Sierpnia rano, a w Kantorze Generalnym w Warszawie aż do wieczora przed ciągnięciem przyiętemi będą.

Trzydzieste dziewięte Ciągnięcie będzie dnia 11. Wrzesnia.

W Królewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Losow na Królewską Berlińską Loteryą Klasową.

Obwieszczenie.

Dla nastąpić mającey nieuchronney budowli nowej osmey szluzu w kanale Bydgoskim będzie zatamowaną żegluga na tymże kanale począwszy od 1go Października roku bieżącego, aż do 1. Maia w roku przyszłym: o czym uwiadomia się mocą niniejszego Pisma każdego wszem w obec, a szczegolniey handlującą publiczność. Dan w Bydgoszczy dnia 27 Lipca 1797. roku. — Królewska Zachodnio-Pruska Woiena i Ekonomiczna Kameralna Kommissya.

Obwieszczenie.

Ponieważ Urodzona Katarzyna Roman tu zmarła, Testamentem swym dnia 25. Januarij Roku niniejszego urzędownie spilanym, Ur: Jmć Pannie Hołowiczownie na Białey Rufi teraz miezkać mającey, szubę atlasową szafirową na podwojney wacie kitayką pod-

doppelten Ouat mit Taft gefüttert und schwarz fuchsen (marmurki) besetzt und dem Fräulein Mariane Albrechtin ihrer Niece angeblich in Gallizien wohnhaft ein gestücktes weiss-mous-felines Kleid, aus ihrem Nachlass vermacht hat, so wird solches den gedachten beyden Legatarien hierdurch zur nachricht bekannt gemacht. Warschau den 23. Junij 1797. Königl. Süd-Preus. Regierung.

Nachdem die hiesige Königliche Regierung von der ihr vorgeetzten höchsten Behörde beschieden worden, daß das credit Wesen des hiesigen Banquier Mathas Łyżkiewicz über dessen Vermögen per Decretum vom 23. Junij C. Concurfus creditorum eröffnet war fernerweit durch die in Warschau niedersetzende gemeinschaftliche Banco Commission regulirt werden solle, so wird hiemittelst der auf den 6. Decb. c. praefigirte connotationis termin. wieder aufgehoben und haben die Creditores des gedachten Banquier Łyżkiewicz anderweitige Verfügung von der zu stabilirenden Banco-Commission zu gewärtigen, wögegen es jedoch bey dem, durch das Proclama vom 23. Junij c. verhängten offenen arrest sein volles Bewenden behält. Warschau den 1. Aug. 1797. Königl. Süd-Preus. Regierung.

Der allhier unter dem 15. Januar: c. verstorbene Buchdrucker Peter Dufour hat in seinem gerichtlich roborirten Testament vom 3. May 1784. seinen etwanigen unbekanntem intestat erben und zwar einem jeden von ihnen die summe von 200. Livres vermacht, und zur Auszahlung derselben seinen Universal Erben Thomas Le Brun verpflichtet, welches denen unbekanntem interessenten hiedurch bekannt gemacht wird. Warschau den 2. May 1797. Königl. Preus. Justiz Magistrat.

Zyta, marmurkami wykładaną, a Jmć Pannie Maryannie Albrechtownie Hosterzenicy swoiey w Gallicyi miezkać mającey tu nią muslinową białą haftowaną z majątku swego zapisała przeto się o tym wyżey rzezczonym obiema Legataryuzłkom ninieyszym do wiadomości podać. w Warszawie dnia 23. Junij 1797. Krolewska Południowo-Pruska Reheneya.

Gdy tuteysza J. K. Mosci Reheneya od Naywyższej Zwierzchności Rezolucya odebrała, iż malsa kredytowa tuteyszego Bankiera Macieja Łyżkiewicza, do którego majątku per Decretum pod dniem 23. Junij c. Konkurs Wierzycieli podniesionym został przez ogólną Bankową Komisysą w Warszawie mającą być wyznaczoną i osadzoną uregulowaną być winna, przeto termin connotationis na 6. Decembris c. wyznaczony ninieyszym znosi się, i maia Wierzyciele wyżey rzezczonego Bankiera Łyżkiewicza od mającey być wysłzoney Komisysy innego oczekiwać urzadzania. Areszt jednakowy przez Proclama d. 23. Junij cur: na majątek tego, wskazany w swey zostać ma mocy. Dan w Warszawie dnia 1. Aug. 1797. Krol: Połud: Pruska Reheneya.

Niegdy Piotr Dufour Drukarz tu w Warszawie pod dniem 15. Stycznia Roku bieżącego zmarły, w testamentie swoim, pod d. 3. Maia Roku 1784. uczynionym Sukcesorom swoim prawym nieznanym, jeżeli będącym, to jest każdemu z nich po 200. Liwrow zapisał, a do wypłacenia takowych sum. Thomas Le Brun, universalnego Sukcesora swego zobowiązał. Co się tymże nieznanym interesentom ninieyszym Obwieszczeniem do wiadomości podać w Warsz: d. 2. Maia 1797. Krolew: Prusk. Magistr: Sprawiedliwości.

Obwieszczenie.

Ponieważ zaplaenie pierwszey połowy offiary z gruntow Krolewskich, niemniej Podymnego i Podatku serwisowego Raty Septembrowey na Rok 1797 i 98. na dzień 1go Wrzesnia R. terażnieyszego przypada, podać się więc tuteyszym Posesorsom do wiadomości, ażeby namienione podatki w Kafsie exakcyiney w Zamku Krolewskim będącey, w pierwszych dniach Septembra zapłacili, ponieważ w przeciwnym przypadku do zaplaenia exekucya przynaglani będą. Dan w Warsz: d. 11. August: 1797. Roku. Prezydent, Dyrektor Rady i Absesorowie Magistratu Miasta Warszawy.

D O N I E S I E N I A.

Podać do wiadomości, że po zgasłym życiu Urodzonych Antoniego Zamoyskiego i Rozalii Rozecki Matzenkow, czątki we Wsi Kociszewie w Ziemi Czerskiej leżącey Dziedzicow pozostało synow dwoch, jedzemu Andrzej drugiemu Wincenty, ten Wincenty Zamoyski był w Milicyi Rzewuskiego czyli Ożarówskiego, od lat 16. z tego kraju wyszedł; na ktowego porcyca po Rodzicach spada, ten tedy Wincenty Zamoyski gdzieby się znaydował niech się po swoie własność zgłosi.

U Franciszka Kehlera Kupca mieszkającego na Krakowskim-Przedmieściu sub Nro 439. na roku Koziey Uliczki za mierań cenę dostac można. Nici Saskich i Czeskich w różnych gatunkach, iako też i półczoch micianych, Szkła stolowego szlifowanego, Szkła zwierciadłowego w różnych wielkościach.